

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

1^η Επικαιροποίηση Εγκυκλίου

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ ΑΔΕΣΠΟΤΩΝ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ**

ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

(η παρούσα αντικαθιστά την εγκύκλιο 108588/Σ.1314/18.12.23)

Αριθμός Εγκυκλίου: 2

Α.Π.: 740

ΑΔΑ:

Αθήνα, 8/1/2025

Πίνακας περιεχομένων

A. Εισαγωγή	3
B. Διοικητικές πράξεις	6
Γ. Εργαλεία και Μέσα για την υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων.....	6
Δ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα _Δομή - Περιεχόμενο - Απαιτήσεις και οδηγίες σχεδιασμού	7
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. Στρατηγικοί και Επιχειρησιακοί στόχοι.....	11
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. Θεσμικό πλαίσιο ανά διοικητική πράξη:	18
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. Εργαλεία και Μέσα.....	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV. Θεσμικό πλαίσιο ανά δράση διαχείρισης	25

Α. Εισαγωγή

Μεταξύ των καινοτομιών του νέου θεσμικού πλαισίου, που θέτει ο ν.4830/2021 συγκαταλέγεται η υποχρέωση κάθε δήμου να συντάξει και να υλοποιήσει επιχειρησιακό πρόγραμμα περισυλλογής και διαχείρισης αδέσποτων ζώων με την παροχή της ευχέρειας συνεργασίας με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που είναι καταχωρημένες στο σχετικό υπομητρώο του ΕΜΖΣ. Επίσης, ενισχύεται ο ρόλος της πενταμελούς Επιτροπής Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων με συγκεκριμένες αρμοδιότητες¹.

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι να διευκολύνει το έργο των δήμων στην κατάρτιση των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους, να παραθέσει το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων, τις διοικητικές πράξεις, τις δυνατότητες και ευχέρειες που προβλέπει το θεσμικό πλαίσιο.

Ο δήμος είναι η αρμόδια αρχή για τη φροντίδα, την περισυλλογή, τη διενέργεια στείρωσης, καταγραφής, σήμανσης, καθώς και για την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, εντός των διοικητικών ορίων του οποίου αυτά διαβιούν.

Για την εκπλήρωση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, ο δήμος υποχρεούται να διαθέτει **ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων** το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, σε δωδεκάμηνη βάση² και υποχρεωτικά, δράσεις³ για:

(α) την περισυλλογή,

(β) την ηλεκτρονική σήμανση και την καταγραφή στο ΕΜΖΣ,

(γ) την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης,

(δ) τη στείρωση,

(ε) την εύρεση αναδόχου

(στ) τη φιλοξενία

(ζ) την υιοθεσία,

(η) τη μέριμνα και την παρακολούθηση των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων σκύλων και γατών τα οποία έχουν εμβολιαστεί, στείρωθεί, σημασθεί ηλεκτρονικά και έχουν επανενταχθεί στο οικείο περιβάλλον, εντός των διοικητικών ορίων του δήμου στον οποίο περισυλλέχθηκαν.

¹ αιτιολογική έκθεση του ν.4830/21

² παρ.1 του άρθρου 10 του ν.4830/21

³ παρ.1, παρ.3 και παρ. 5δ του άρθρου 10 του ν.4830/21

Κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα συνοδεύεται από προϋπολογισμό των επιχειρησιακών δαπανών που απαιτούνται για την υλοποίησή του καθώς και από **συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης**⁴.

Δεδομένου ότι η αναγκαιότητα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων είναι διαρκής και ανελαστική, οι δήμοι οφείλουν να διασφαλίζουν, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, την αδιάλειπτη εφαρμογή των απαιτούμενων δράσεων στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται να υπάρχει συνέχεια μεταξύ της λήξης του ισχύοντος, υπό εκτέλεση, επιχειρησιακού προγράμματος και της χρονικής έναρξης του επόμενου. Αντίστοιχα, καθίσταται θεμελιώδης ο έγκαιρος προγραμματισμός για την εξασφάλιση των απαιτούμενων οικονομικών πόρων.

Η Ειδική Γραμματεία για την Προστασία Ζώων Συντροφιάς και το Τμήμα Προστασίας Ζώων Συντροφιάς της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών είναι ιδίως αρμόδιοι για:

- τη μέριμνα, ώστε κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων των δήμων, να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις δράσεις που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο,
- την εποπτεία της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων
- την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει ο δήμος για κάθε μία από αυτές.

⁴ παρ.2α του άρθρου 3 του ν.4830/21

Τα Επιχειρησιακά προγράμματα αρχής γενομένης από το έτος 2025, θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικραμής: **pet.gov.gr** → Οδηγός υπηρεσιών Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς → Παρεχόμενες υπηρεσίες → **Διαχείριση έργου τοπικής αυτοδιοίκησης**.

Εκπαίδευση των υπαλλήλων-χρηστών των δήμων

Το πρώτο τετράμηνο του 2025 θα υλοποιηθούν, από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Ε.Κ.Δ.Δ.Α., διήμερα εκπαιδευτικά σεμινάρια με τίτλο ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΧΡΗΣΤΩΝ ΟΤΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΖΩΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ, για την εξοικείωση των υπαλλήλων- χρηστών με τις εφαρμογές, τα υπομητρώα και τις ψηφιακές υπηρεσίες του ΕΜΖΣ, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής «Διαχείριση έργου τοπικής αυτοδιοίκησης».

Τα σεμινάρια θα είναι κλειστού τύπου, δηλαδή θα δίνεται συγκεκριμένος κατάλογος εκπαιδευόμενων στο ΙΝΕΠ, προκειμένου να διασφαλιστεί η εκπαίδευση τουλάχιστον ενός χρήστη -υπαλλήλου από κάθε δήμο της χώρας. Για τον λόγο αυτό θα κληθείτε, με έγγραφο που θα σας αποσταλεί σχετικά, να ορίσετε τον αρμόδιο υπάλληλο για την συμμετοχή στο διήμερο σεμινάριο.

Ο υπάλληλος του δήμου που θα οριστεί να παρακολουθήσει το διήμερο εκπαιδευτικό σεμινάριο θα πρέπει

- να είναι **εξουσιοδοτημένος χρήστης του ΕΜΖΣ**, δηλαδή να του έχουν ανατεθεί οι ρόλοι «ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΔΗΜΟΥ», «ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ», «Υπάλληλος Καταγραφής Καταφυγίου», με μέριμνα της Δ/σης Ανθρωπίνου Δυναμικού βάσει του αριθμ.50124/21-11-23 έγγραφου της Γ.Γ.Π.Σ.&Ψ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- να διαθέτει **κωδικούς δημόσια διοίκησης** και
- να είναι **εγγεγραμμένος στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Συμμετοχής σε επιμορφωτικά Προγράμματα του ΕΚΔΔΑ**, άλλως θα πρέπει, αμελλητί, να εγγραφούν άμεσα μέσω του συνδέσμου: <https://online.ekdd.gr/OnlineWeb/index.jsp>.

Αναλυτικότερα στοιχεία και ο χρόνος διεξαγωγής του σεμιναρίου για το δήμο σας , θα σας αποσταλούν με το έγγραφο για τον ορισμό του υπάλληλου -χρήστη της υπηρεσία σας για, που θα συμμετέχει στο πρόγραμμα.

Ακολούθως, παρατίθενται:

- Οι **διοικητικές πράξεις** που ο δήμος οφείλει ή δύναται να εκδώσει, προκειμένου να ασκήσει αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες, που αφορούν στην υλοποίηση του επιχειρησιακού του προγράμματος.
- Τα **εργαλεία και μέσα** που δύναται να χρησιμοποιήσει για την υλοποίηση του επιχειρησιακού.
- Η **δομή, το περιεχόμενο** και οι σχετικές απαιτήσεις σχεδιασμού για την κατάρτιση και την ηλεκτρονική υποβολή του **επιχειρησιακού προγράμματος**.

Προκειμένου οι δήμοι να ασκήσουν αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες, που αφορούν στη διαχείριση αδέσποτων ζώων συντροφιάς και στην πρόληψη της δημιουργίας νέων αδέσποτων και να υλοποιήσουν το επιχειρησιακό τους πρόγραμμα, προβλέπεται η έκδοση των εξής διοικητικών πράξεων:

Διοικητικές Πράξεις	
Συγκρότηση της Επιτροπής Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων της παρ.8 του άρθρου 10 του ν.4830/21	Υποχρεωτική
Συγκρότηση της Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής της παρ.10 του άρθρου 10 του ν.4830/21	Υποχρεωτική
Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Λειτουργίας	Υποχρεωτική
Ορισμός Υπευθύνου για θέματα Ζώων Συντροφιάς	Υποχρεωτική
Απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής του δήμου για τις περιοχές επανατοποθέτησης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς	Υποχρεωτική
Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για παροχή κινήτρων για την σήμανση, τη στείρωση, την καταχώριση και την υιοθεσία σκύλων και γατών	Δυνητική
Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την εξειδίκευση των κατηγοριών των ευαίσθητων και ευπαθών ομάδων και τον καθορισμό εισοδηματικών ή άλλων κριτηρίων για τη δωρεάν σήμανση, καταγραφή στο ΕΜΖΣ, στείρωση και εμβολιασμό των ζώων συντροφιάς (γατών και σκύλων)	Δυνητική
Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για την αύξηση του ποσού που επιβαρύνεται ο ιδιοκτήτης που παραδίδει ζώο συντροφιάς στον δήμο ή την μείωση του ποσού, ειδικά για ευπαθείς ομάδες	Δυνητική
Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για τα περιφραγμένα πάρκα σκύλων	Υποχρεωτική στην περίπτωση που ο δήμος λειτουργεί πάρκο

Αναλυτικότερα, το σχετικό θεσμικό πλαίσιο ανά διοικητική πράξη παρατίθεται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. Θεσμικό πλαίσιο ανά διοικητική πράξη](#) της παρούσας.

Το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων και την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος των δήμων, εκτός από την άσκηση των αρμοδιοτήτων μέσω των υπηρεσιών αυτών, δίνει μια σειρά επιπλέον εργαλείων και δυνατοτήτων:

- **Συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (έγγραφη συμφωνία)**
- **Σύναψη δημοσίων συμβάσεων, προγραμματικών συμβάσεων, συμβάσεων μίσθωσης έργου**
- **Εθελοντικό έργο**
- **Διαδημοτικοί σύνδεσμοι και διαδημοτικές συνεργασίες**
- **Άλλα θεσμικά και οικονομικά εργαλεία των δήμων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους**

Αναλυτικότερα το σχετικό θεσμικό πλαίσιο παρατίθεται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. Εργαλεία και Μέσα](#)

Δ. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα _Δομή - Περιεχόμενο - Απαιτήσεις και οδηγίες σχεδιασμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων που εκπονείται από τους δήμους συστήνεται να έχει την εξής δομή:

- 1. Βασικά στοιχεία επιχειρησιακού προγράμματος**
- 2. Χαρακτηριστικά του δήμου**
- 3. Δράσεις προγράμματος**

Το περιεχόμενο και οι απαιτήσεις σχεδίασης ανά ενότητα έχουν ως εξής:

1. Βασικά στοιχεία προγράμματος

- Τίτλος προγράμματος
- Επιχειρησιακό έτος
- Ημερομηνία έναρξης – λήξης του προγράμματος
- Απόφαση δημοτικού συμβουλίου
- Ημερομηνία υποβολής
- Στοιχεία υπεύθυνου για θέματα ζώων συντροφιάς
- Αρμόδια οργανική μονάδα
- Στοιχεία προσωπικού, στοιχεία επικοινωνίας
- Περιγραφή προσφερόμενων υπηρεσιών
- Συνολικό κόστος προγράμματος

2. Χαρακτηριστικά του δήμου

Ενδεικτικά, και όχι εξαντλητικά, προτείνονται τα ακόλουθα για την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης:

Γενικά χαρακτηριστικά του δήμου

- Έκταση, πληθυσμός
- Πληγείσες από φυσικές καταστροφές περιοχές (βάσει Υπουργικής Απόφασης)
- Ο,τιδήποτε άλλο κρίνει ο Δήμος ότι πρέπει να συμπεριληφθεί (πχ. γεωγραφικά χαρακτηριστικά του δήμου, κλπ.)

Ενδεικτικά, δύναται να καταγραφούν τα ακόλουθα στοιχεία για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς του δήμου:

Πληθυσμιακά δεδομένα αδέσποτων ζώων

- Εκτιμώμενος αριθμός μη καταγεγραμμένων αδέσποτων σκύλων και γατών (αν υπάρχει εκτίμηση)
- Αριθμός σημασμένων και καταγεγραμμένων δεσποζόμενων σκύλων και γατών στο δήμο σήμερα
- Σύνολο αδέσποτων σκυλιών και γατών που φιλοξενούνται σε καταφύγια σήμερα
- Σύνολο αδέσποτων σκύλων και γατών που φιλοξενούνται σε ενδιαίτημα επί πληρωμή σήμερα
- Σύνολο αδέσποτων σκύλων και γατών που φιλοξενούνται σε ανάδοχο σήμερα
- Αριθμός καταγεγραμμένων αγελών αδέσποτων σκύλων
- Αριθμός καταγεγραμμένων αποικιών με γάτες

Δεδομένα για υποδομές και εξοπλισμό:

- Καταφύγια και λοιπά ενδιαίτηματα επί πληρωμή (αριθμός και δυναμικότητα), που χρησιμοποιούνται από το δήμο για την προσωρινή φιλοξενία των ζώων
- Σημεία παροχής τροφής και νερού και κατανομή τους στο δήμο
- Περιφραγμένα πάρκα σκύλων, που λειτουργούν σήμερα

Δεδομένα για όχληση προκαλούμενη από αδέσποτα ζώα συντροφιάς:

- Συνολικός αριθμός καταγγελιών που αφορούσαν σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς το τελευταίο έτος
- Αριθμός επιθέσεων αδέσποτων σκύλων που έχουν επίσημα καταγραφεί το τελευταίο έτος
- Αριθμός τροχαίων ατυχημάτων που προκλήθηκαν από αδέσποτα ζώα συντροφιάς το τελευταίο έτος

Δεδομένα φιλοζωίας:

- Αριθμός εγκαταλείψεων σημασμένων και καταγεγραμμένων δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς το τελευταίο έτος
- Αριθμός ιδιοκτητών, που παρέδωσαν τα ζώα συντροφιάς τους στο δήμο το τελευταίο έτος
- Αριθμός καταγεγραμμένων περιστατικών κακοποίησης ζώων συντροφιάς και αριθμός ζώων συντροφιάς, που αφορούσε κάθε περιστατικό το τελευταίο έτος

Λοιπά δεδομένα:

- Υπάρχουν εντός της περιοχής χωρικής αρμοδιότητας του δήμου περιοχές χαρακτηρισμένες ως υψηλού κινδύνου για την εμφάνιση κρούσματος λύσσας;
- Εφαρμόστηκαν προγράμματα καταπολέμησης κουνουπιών;
- Αριθμός ποιμνιοστασίων
- Υπάρχουν εντός της περιοχής χωρικής αρμοδιότητας του δήμου περιοχές θήρας (περιγραφή);

Ο,τιδήποτε άλλο κρίνει ο Δήμος ότι πρέπει να συμπεριληφθεί.

3. Δράσεις προγράμματος:

Ο προγραμματισμός δράσεων διαχείρισης αποτελεί το βασικό στοιχείο του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι δράσεις διαχείρισης θα πρέπει να αποτυπώνονται ξεχωριστά για κάθε είδος ζώου (σκύλος, γάτα) και έχουν ως ακολούθως:

- **Περισυλλογή και επανατοποθέτηση**

- Παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης
- Στείρωση
- Φιλοξενία

Η φιλοξενία δύναται να είναι:

- Φιλοξενία σε ανάδοχο
- Φιλοξενία σε καταφύγιο⁵
- Φιλοξενία σε ενδιαίτημα επί πληρωμή

- Υιοθεσία
- Μέριμνα και παρακολούθηση των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων

Άλλες δράσεις, που προβλέπονται από το νόμο

- Διοργάνωση εκδηλώσεων και κτηνιατρικών δράσεων και για την προαγωγή της φιλοζωίας, (π.χ. σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 22 και παρ. 13 του άρθρου 4, ν.4830/21)
- Προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης, ενημέρωσης (π.χ. εδάφιο δ, παρ. 2 του άρθρου 3 του ν.4830/21)
- Διαχείριση νεκρών ζώων

Το θεσμικό πλαίσιο ανά δράση παρατίθεται στο [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV. Θεσμικό πλαίσιο ανά δράση διαχείρισης](#)

Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου, συνοδεύεται από προϋπολογισμό των επιμέρους κονδυλίων που απαιτούνται για την υλοποίησή του καθώς και από συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης κάθε δράσης⁶.

Για κάθε μία από τις ανωτέρω δράσεις θα πρέπει να αποτυπώνονται:

- ✓ οι στρατηγικοί και επιχειρησιακοί στόχοι της δράσης (βλ. [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I. Στρατηγικοί και Επιχειρησιακοί στόχοι](#))
- ✓ τα μέσα και τα εργαλεία για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης (αναλυτικότερα βλ. [ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III. Εργαλεία και Μέσα](#))
- ✓ προϋπολογισμός
- ✓ οτιδήποτε άλλο κρίνει ο δήμος.

⁵ Όλα τα λειτουργούντα καταφύγια που φιλοξενούν προσωρινά ζώα συντροφιάς είτε διαθέτουν άδεια λειτουργίας είτε όχι, οφείλουν να καταχωριστούν στο Υπομητρώο Καταφυγίων Ζώων Συντροφιάς του ΕΜΖΣ, σύμφωνα με το αριθμ. 60082/22-8-24 έγγραφό μας. Επισημαίνεται ότι μέχρι τις 31.12.2025 όλα τα λειτουργούντα καταφύγια υποχρεούνται να αδειοδοτηθούν, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 (παρ.3 του άρθρου 44 του ν. 5130/01.08.2024 (Α' 127) όπως τροποποίησε την παρ.6 του άρθρου 46 του ν.4830/2021),

⁶ παρ.2α του άρθρου 3 του ν.4830/21

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε στον ιστότοπο του Υπουργείου Εσωτερικών: www.ypes.gr στην διαδρομήκαι στον ειδικό ιστότοπο του «Προγράμματος ΔΙΑΥΓΕΙΑ» (ΑΔΑ:)

Τέλος, επισημαίνουμε ότι η παρούσα εγκύκλιος στοχεύει στην κατανόηση και υποβοήθηση των δήμων στην κατάρτιση και την υποβολή των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους στο υποσύστημα «Διαχείρισης έργου τοπικής αυτοδιοίκησης» του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς, για το οποίο έχει σχεδιαστεί πρόγραμμα εκπαίδευσης από το ΙΝΕΠ (βλ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ _ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ 2025).

Τα ερωτήματα τεχνικής και επιχειρησιακής φύσεως που αφορούν στο εν λόγω υποσύστημα του ΕΜΖΣ θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της διαδρομής:

pet.gov.gr → ***Οδηγός υπηρεσιών Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς*** → ***Παρεχόμενες υπηρεσίες*** → ***Διαχείριση έργου τοπικής αυτοδιοίκησης*** → ***Ψηφιακή Επικοινωνία***

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΡΥΣΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. Στρατηγικοί και Επιχειρησιακοί στόχοι

Οι στρατηγικοί στόχοι/άξονες του επιχειρησιακού σχεδιασμού εκάστου δήμου οφείλουν να συνάδουν με τους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους του ν.4830/21⁷ και είναι:

- I. η αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων με γνώμονα την προστασία τους και την εξασφάλιση της ευζωίας τους
- II. η δραστική μείωση του αριθμού τους μέσω προγραμμάτων υιοθεσίας και αναδοχής με γνώμονα την προστασία τους και την εξασφάλιση της ευζωίας τους
- III. η ενίσχυση της υπεύθυνης ιδιοκτησίας των ζώων συντροφιάς και προαγωγή φιλοζωίας με γνώμονα την προστασία και την εξασφάλιση της ευζωίας τους

Οι επιχειρησιακοί στόχοι της κάθε δράσης για την επίτευξη των ανωτέρω στρατηγικών στόχων, ενδεικτικά και όχι δεσμευτικά, δύναται να περιλαμβάνουν τις κάτωθι επιμέρους επιχειρησιακές στοχεύσεις. Ο κάθε δήμος ορίζει επιχειρησιακούς στόχους κάθε έτος και δημοσιοποιεί τη σχετική έκθεση.

Δράση	Στρατηγικός στόχος	Επιχειρησιακοί
Περισυλλογή-Επανατοποθέτηση	αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Σήμανση και καταγραφή όλων των αδέσποτων σκύλων και γατών - Εντοπισμός και έλεγχος των πηγών παραγωγής αδέσποτων - Μεταφορά με σκοπό την επικαιροποίηση της καταγραφής, τον περιοδικό κτηνιατρικό έλεγχο και την περίθαλψη - Έλεγχος της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαβιούν σε κάθε περιοχή - Λήψη ειδικών μέτρων για τον έλεγχο των επικίνδυνων ζώων συντροφιάς - Παρέμβαση σε περίπτωση δημιουργίας αγέλης αδέσποτων σκύλων και διάσπαση αυτής - Βελτίωση της ανταπόκρισης του δήμου σε επείγουσες καταστάσεις

⁷ άρθρο 1 του ν.4830/21

		<p>που απαιτείται ΑΔΑ: 998846ΜΠΛ6-ΗΓΣ</p> <p>περισυλλογή αδέσποτων ζώων συντροφιάς π.χ. ασθένεια, τραυματισμός, αδυναμία αυτοσυντήρησης των ζώων (νεογέννητα)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Λήψη μέτρων για την αποτροπή δημιουργίας αγέλων αδέσποτων σκύλων - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών (π.χ. προμήθεια οχήματος και εξοπλισμός περισυλλογής), - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο
Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή στο ΕΜΖΣ	αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή όλων των αδέσποτων που περισυλλέγονται από το δήμο - Ηλεκτρονική σήμανση και καταγραφή όλων των δεσποζόμενων που διαβιούν στο δήμο - Ιχνηλασιμότητα των δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς - Αύξηση των ελέγχων για την τήρηση των υποχρεώσεων του νόμου από τους ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς - Παροχή κινήτρων για την σήμανση, τη στείρωση, την καταχώριση και την υιοθεσία σκύλων και γατών - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών (π.χ. προμήθεια συσκευών ανάγνωσης μέσω ηλεκτρονικής σήμανσης) - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο
Παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης	αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων από το δήμο κτηνιατρικών υπηρεσιών - Χρήση ιδίων μέσων για την κάλυψη αναγκών κτηνιατρικής περίθαλψης - Ίδρυση και λειτουργία δημοτικού ή διαδημοτικού κτηνιατρείου

		<p style="text-align: right;">ΑΔΑ: 0988461756-ΗΓΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κτηνιατρική περίθαλψη των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαχειρίζεται ο δήμος - Αύξηση του ποσοστού των εμβολιασμένων ζώων συντροφιάς (δεσποζόμενων και αδέσποτων) σε επίπεδο πληθυσμού - Βελτίωση της ανταπόκρισης του δήμου σε επείγουσες καταστάσεις που απαιτούν την παροχή πρώτων βοηθειών σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς πχ. ασθένεια, τραυματισμός, αδυναμία αυτοσυντήρησης των ζώων (νεογέννητα) - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του δήμου (π.χ. ιατρείο, εξοπλισμός) - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Αύξηση των ελέγχων για τον εντοπισμό μη συμμορφούμενων με την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.4830/2021 ιδιοκτητών ζώων συντροφιάς - Άλλο
<p>Φιλοξενία</p>	<p>αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων</p>	<p>Φιλοξενία σε ανάδοχο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποίηση του θεσμού της αναδοχής για την κάλυψη των αναγκών προσωρινής φιλοξενίας - Αύξηση του αριθμού των διαθέσιμων αναδόχων - Παροχή διευκολύνσεων στους αναδόχους για τη φιλοξενία αδέσποτων ζώων συντροφιάς <p>Φιλοξενία σε καταφύγιο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Χρήση ιδίων μέσων για την κάλυψη αναγκών φιλοξενίας - Ίδρυση και λειτουργία δημοτικού ή διαδημοτικού καταφυγίου - Λήψη ειδικών μέτρων για τον περιορισμό των επικίνδυνων ζώων συντροφιάς - Φιλοξενία έως την πλήρη ανάρρωση όλων των αδέσποτων ζώων συντροφιάς

		<p style="text-align: right;">ΑΔΑ: 098840ΜΕΛΟ-ΗΓΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εξασφάλιση προληπτικής φροντίδας των ζώων συντροφιάς που δεν δύναται να επανενταχθούν - Εκπαίδευση σκύλων στα καταφύγια μέσω της συνεργασίας του δήμου με πιστοποιημένο εκπαιδευτή σκύλων - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του δήμου (π.χ: καταφύγιο, εξοπλισμός) - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο
<p>Μέριμνα και παρακολούθηση των επανεντασσόμενων /περιφερόμενων αδέσποτων ζώων σκύλων και γατών</p>	<p>αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Αποτελεσματικότερη ενεργητική διαχείριση των επανεντασσόμενων - Εξασφάλιση της παροχής νερού και τροφής όλο το χρόνο στα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που διαβιούν σε κάθε περιοχή (π.χ. προμήθεια ταϊστρών - ποτιστριών) - Μακροσκοπική παρακολούθηση των περιφερόμενων/επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαβιούν σε κάθε περιοχή (θρεπτική κατάσταση, δυσκολία ή αδυναμία κινήσεων, εμφανείς παρασιτώσεις ή δερματικές αλλοιώσεις, τραύματα, κλπ.) - Βελτίωση της επικοινωνίας της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου με τους φιλόζωους πολίτες που σιτίζουν ή/και διατηρούν επαφή με τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που διαβιούν σε κάθε περιοχή - Βελτίωση της ανταπόκρισης του δήμου σε επείγουσες καταστάσεις που απαιτούν την παροχή πρώτων βοηθειών σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς - Μείωση των καταγγελιών που αφορούν σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς - Προώθηση της δημιουργίας σχετικών με τα ζώα συντροφιάς δικτύου εθελοντών - Εξασφάλιση περιοδικού κτηνιατρικού ελέγχου των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων συντροφιάς (ετήσια

		<p>κτηνιατρική εξυπηρέτηση (εμβολιασμός, κλπ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη επικοινωνίας και συνεργασίας με φιλόζωους κατοίκους του δήμου - Λήψη μέτρων για την αποτροπή δημιουργίας αγέλων αδέσποτων σκύλων - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο
Υιοθεσία	Μείωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση των υιοθεσιών - Υιοθεσία όλων των περισυλλεγμένων ζώων συντροφιάς (σκύλων και γατών) - Αύξηση της αποτελεσματικότητας της διοργάνωσης εκδηλώσεων που προωθούν την υιοθεσία - Άμεση ανταπόκριση της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου στην εκδήλωση ενδιαφέροντος για υιοθεσία αδέσποτου ζώου συντροφιάς και ταχύτερη ανεύρεση υποψήφιων ιδιοκτητών για αδέσποτα ζώα συντροφιάς προς υιοθεσία - Παροχή της δυνατότητας γνωριμίας των υποψήφιων ιδιοκτητών με τα ζώα συντροφιάς - Παροχή διευκολύνσεων στους ιδιοκτήτες δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς για την υιοθεσία αδέσποτων ζώων συντροφιάς - Παροχή κινήτρων για την σήμανση, τη στείρωση, την καταχώριση και την υιοθεσία σκύλων και γατών - Άλλο
Στείρωση	Μείωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων	<ul style="list-style-type: none"> - Υλοποίηση προγραμμάτων στείρωσεων - Στείρωση όλων των περιφερόμενων αδέσποτων σκύλων και γατών - Έλεγχος της αναπαραγωγής των αδέσποτων ζώων συντροφιάς - Έλεγχος της αναπαραγωγής των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς - Μείωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς που διαβιούν σε κάθε περιοχή

		<p>ΑΔΑΠ 098846ΜΤΑ6-ΗΓΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση του αριθμού των ιδιοκτητών δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς που συμμορφώνονται με την απαίτηση του ν.4830/2021 αναφορικά με την επιλογή της στείρωσης ή της λήψης και της αποστολής DNA στο ΕΦΑΓΥΖΣ - Υλοποίηση δράσεων δωρεάν σήμανσης και καταγραφής στο ΕΜΖΣ, στείρωσης και εμβολιασμού των ζώων συντροφιάς και των ποιμενικών σκύλων - Αύξηση των ελέγχων για τον εντοπισμό μη συμμορφούμενων με την υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.4830/2021 ιδιοκτητών ζώων συντροφιάς - Παροχή κινήτρων για την σήμανση, τη στείρωση, την καταχώριση και την υιοθεσία σκύλων και γατών - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του δήμου Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο
<p>Διοργάνωση δράσεων και εκδηλώσεων για την προαγωγή της φιλοζωίας (παρ. 13 του άρθρου 4, παρ.5 του άρθρου 22, παρ. 2.δ του άρθρου 3)</p>	<p>Ενίσχυση υπεύθυνης ιδιοκτησίας και προαγωγή φιλοζωίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παροχή δωρεάν υπηρεσιών σήμανσης, καταγραφής, στείρωσης και εμβολιασμού σε δεσποζόμενα ζώα συντροφιάς - Παροχή δωρεάν υπηρεσιών σήμανσης, καταγραφής, στείρωσης και εμβολιασμού σε δεσποζόμενους σκύλους που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την φύλαξη ποιμνίων (ποιμενικών) - Παροχή δωρεάν υπηρεσιών σήμανσης, καταγραφής, στείρωσης και εμβολιασμού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς των οποίων διαχειριστές είναι φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα - Δωρεάν παροχή τροφής και φαρμάκων στα συνεργαζόμενα φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές

		<p>οργανώσεις ΑΔΑ: 9088460116-ΗΓΣ</p> <p>χαρακτήρα και στους αναδόχους</p> <ul style="list-style-type: none"> - Υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων για την προστασία και την ευζωία των ζώων συντροφιάς, δεσποζόμενων και αδέσποτων - Διοργάνωση «ημερών υιοθεσίας» - Άλλο
<p>Προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης, ενημέρωσης (παρ.2.δ του άρθρου 3)</p>	<p>Ενίσχυση υπεύθυνης ιδιοκτησίας και προαγωγή φιλοζωίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων για την προστασία και την ευζωία των ζώων συντροφιάς, δεσποζόμενων και αδέσποτων - Υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών στα θέματα της υπεύθυνης ιδιοκτησίας ζώου συντροφιάς - Υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων για την προαγωγή της φιλοζωίας - Άλλο
<p>Διαχείριση νεκρών ζώων</p>	<p>Αποτελεσματική διαχείριση του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ίδρυση και λειτουργία αποτεφρωτηρίων και κοιμητηρίων ζώων συντροφιάς - Συνεργασία με τα καταφύγια αδέσποτων ζώων για τη διαχείριση των νεκρών ζώων του καταφυγίου - Βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του δήμου - Ενημέρωση και τεχνική κατάρτιση των απασχολούμενων υπαλλήλων του δήμου - Άλλο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ. Θεσμικό πλαίσιο ανά διοικητική πράξη:**Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων (Πενταμελής)⁸**

Σε κάθε δήμο συγκροτείται, με απόφαση δημάρχου, πενταμελής Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων αδέσποτων ζώων («πενταμελής επιτροπή δήμου»). Υπενθυμίζουμε ότι στο κεφάλαιο «Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς και πρόληψης δημιουργίας νέων» της εγκυκλίου 377/15-6-22 του ΥΠΕΣ: Διευκρινίσεις επί διοικητικών θεμάτων σε εφαρμογή διατάξεων του Ν. 4830/2021 «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς. Πρόγραμμα ΑΡΓΟΣ» (ΦΕΚ Α' 169) αναφέρονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη συγκρότηση και λειτουργία της εν λόγω επιτροπής.

Αρμοδιότητες της επιτροπής, μεταξύ άλλων, είναι η σύνταξη ετήσιας έκθεσης προς το δημοτικό συμβούλιο, σχετικά με την πρόοδο της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων του δήμου και η διατύπωση προτάσεων για τη βελτίωσή του, καθώς και η εισήγηση στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου μέτρων αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.

Επισημαίνουμε ότι η νομική βάση για τη συγκρότηση της Πενταμελούς επιτροπής είναι οι σχετικές διατάξεις του Ν.4830/21 και ότι οποιαδήποτε συγκρότηση βασίζεται σε προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο που έχει καταργηθεί στερείται νομικής βάσης.

Ειδική Επιστημονική Επιτροπή (Τριμελής)⁹

Η ειδική επιστημονική επιτροπή συγκροτείται με απόφαση δημάρχου και οι αρμοδιότητές της καθορίζονται στην παρ. 10 του άρθρου 10 του Ν.4830/21. Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με την εν λόγω παράγραφο, στην περίπτωση που διαπιστώνεται διαφωνία για την επικινδυνότητα ενός αδέσποτου ζώου συντροφιάς ή για την αναγκαιότητα της πραγματοποίησης ευθανασίας, η ειδική επιστημονική επιτροπή λαμβάνει την οριστική απόφαση για τα θέματα αυτά.

Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του δήμου¹⁰

Κατ' εξαίρεση του άρθρου 10 του ν. 3584/2007 (Α' 143) και ειδικά για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον παρόντα (νόμο), η τροποποίηση του Οργανισμού της Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων

⁸ παρ.8 και παρ.9 του άρθρου 10 του ν.4830/21

⁹ παρ.10 του άρθρου 10 του ν.4830/21

¹⁰ παρ.2 του άρθρου 40 του ν.4830/21

εγκρίνεται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, κατόπιν εισήγησης ΑΔΑ: 998846ΜΤΛ6-ΒΕΦ¹⁰ και γνώμης του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου. Η γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου παρέχεται εντός ενός (1) μηνός από όταν ζητηθεί, άλλως τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του.

Η απόφαση εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από γνώμη του οικείου Υπηρεσιακού Συμβουλίου η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹¹.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 40, της παρ. 4 του άρθρου 46 του ν.4830/21 και του κεφαλαίου της υπ. αριθ. 39343/15-6-2022 (ΑΔΑ: 9ΓΟΕ46ΜΤΛ6-ΒΕΦ) εγκυκλίου του ΥΠΕΣ η τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων είναι αναγκαία για την οργάνωση και την εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων και οι δήμοι όφειλαν ήδη να έχουν προβεί στην εν λόγω τροποποίηση.

Επισημαίνουμε ότι το επίπεδο της μονάδας και η υπαγωγή αυτής στο πλαίσιο του ΟΕΥ είναι στη διακριτική ευχέρεια κάθε δήμου.

Ορισμός υπεύθυνου για θέματα ζώων συντροφιάς¹²

Κάθε δήμος οφείλει να ορίζει υπάλληλο ή αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο σύμβουλο υπεύθυνο για θέματα ζώων συντροφιάς, επιφορτισμένο να μεριμνά για την εύρυθμη υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων.

Απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής του δήμου για τις περιοχές επανατοποθέτησης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς¹³

Με απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής του δήμου ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες προσδιορισμού της πυκνότητας του πληθυσμού των αδέσποτων ζώων συντροφιάς στην περιοχή όπου αυτά επαναφέρονται, με την προϋπόθεση ότι είναι στειρωμένα και οριοθετούνται οι περιοχές στις οποίες δεν επιτρέπεται η επαναφορά τους. Για την έκδοση της εν λόγω απόφασης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι δεν επιτρέπεται η επαναφορά αδέσποτων ζώων περιμετρικά από νοσοκομεία, σχολεία, αθλητικά κέντρα, στις εγκαταστάσεις ενόπλων δυνάμεων και σωμάτων ασφαλείας, αυτοκινητόδρομους ταχείας κυκλοφορίας, στους χώρους αποβίβασης και επιβίβασης ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών, στα αεροδρόμια,

¹⁰ 377/39343/15-6-2022 (ΑΔΑ: 9ΓΟΕ46ΜΤΛ6-ΒΕΦ) εγκύκλιος του ΥΠΕΣ

¹¹ παρ.1 του άρθρου 40 του ν.4830/21

¹² παρ.5 του άρθρου 45 και παρ.5γ του άρθρου 10 του ν.4830/21

στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, στους περιφραγμένους αρχαιολογικούς χώρους και στους περιφραγμένους χώρους του Οργανισμού Κεντρικών Αγορών και Αλιείας ΑΕ και της Κεντρικής Αγοράς Θεσσαλονίκης ΑΕ, καθώς και σε χώρους σφαγείων ή όπου συγκεντρώνονται ή υπάρχουν σκουπίδια¹⁴.

Επισημαίνουμε ότι η εν λόγω απόφαση σχετίζεται με τη δράση του παρόντος, ως προς την εξασφάλιση των συνθηκών ευζωίας των επανεντασσόμενων στο οικείο περιβάλλον αδέσποτων ζώων συντροφιάς και της ασφάλειας των πολιτών. Στο πλαίσιο της εν λόγω απόφασης θα πρέπει να ορίζονται και σημεία παροχής τροφής και νερού στις περιοχές επανατοποθέτησης προκειμένου να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ζώων σε τροφή και νερό κατάλληλα σε ποσότητα και ποιότητα.

Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για παροχή κινήτρων για την σήμανση, τη στείρωση, την καταχώριση και την υιοθεσία σκύλων και γατών¹⁵

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, οι δήμοι δύνανται να παρέχουν κίνητρα, προκειμένου να ενθαρρύνουν τη σήμανση και καταχώριση στο ΕΜΖΣ των σκύλων και των γατών, τη στείρωσή τους, καθώς και την υιοθεσία αδέσποτων ζώων είτε: α) μέσω διατακτικών («voucher») στους δημότες ή κατοίκους τους ή άλλων αντίστοιχων κινήτρων, είτε β) με μείωση των δημοτικών τελών ανά έτος κατά ανώτατο ποσοστό έως δέκα τοις εκατό (10%) για τους ιδιοκτήτες στερημένων, σημασμένων και καταχωρημένων στο ΕΜΖΣ ζώων.

Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για την εξειδίκευση των κατηγοριών των ευαίσθητων και ευπαθών ομάδων και τον καθορισμό εισοδηματικών ή άλλων κριτηρίων για τη δωρεάν σήμανση, καταγραφή στο ΕΜΖΣ, στείρωση και εμβολιασμό των ζώων συντροφιάς (γατών και σκύλων)¹⁶.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου κάθε δήμου μπορούν να εξειδικεύονται οι κατηγορίες ευαίσθητων και ευπαθών ομάδων της παρ. 13 του άρθρου 4 και να ορίζονται εισοδηματικά ή άλλα κριτήρια για τη δωρεάν σήμανση, καταγραφή στο ΕΜΖΣ, στείρωση και εμβολιασμό των ζώων συντροφιάς (γατών και σκύλων).

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο, η δαπάνη της σήμανσης και της καταγραφής των δεσποζόμενων ζώων συντροφιάς βαρύνει τον ιδιοκτήτη τους και των αδέσποτων τον οικείο δήμο. Τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και οι ιδιοκτήτες ή ανάδοχοι ζώων που ανήκουν σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες καθώς και οι ιδιοκτήτες

¹⁴ παρ.5βαε του άρθρου 10 του ν.4830/21

¹⁵ άρθρο 12 του ν.4830/21

¹⁶ παρ.3 του άρθρου 45 του ν.4830/21

σκύλων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την φύλαξη ποιμνίων Απομεινών, εφόσον επιθυμούν, να σημαίνουν, να καταγράφουν, να στείρουν και να εμβολιάζουν τα ζώα συντροφιάς τους δωρεάν στα κτηνιατρεία των δήμων ή στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους των δήμων, των διαδημοτικών κέντρων και των κτηνιατρικών υπηρεσιών των περιφερειών της χώρας ή από συμβεβλημένους με τον δήμο παρέχοντες κτηνιατρικές υπηρεσίες. Στις ομάδες του δευτέρου εδαφίου συμπεριλαμβάνονται ιδίως άτομα με αναπηρία, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργοι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του Ο.Α.Ε.Δ. και διαβιούντες με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Επίσης, οι δήμοι δύνανται να χορηγούν δωρεάν τροφή και φάρμακα στα φιλοζωικά σωματεία και στις φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με τα οποία συνεργάζονται, καθώς και στους αναδόχους.

Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για την αύξηση του ποσού που επιβαρύνεται ο ιδιοκτήτης που παραδίδει ζώο συντροφιάς στο δήμο ή τη μείωση του ποσού, ειδικά για ευπαθείς ομάδες¹⁷.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου μπορούν να αυξάνονται τα ποσά της περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 9 ή να μειώνονται ειδικά για τις ευπαθείς και ευαίσθητες ομάδες της παρ. 13 του άρθρου 4. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται επιπλέον ποσό για τα έξοδα φιλοξενίας και διατροφής που πρέπει να καταβάλει ανά μήνα φιλοξενίας ο ιδιοκτήτης που παραδίδει το ζώο του στον δήμο.

Έκδοση απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου για τα περιφραγμένα πάρκα σκύλων¹⁸

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται οι κανόνες και το ωράριο λειτουργίας των περιφραγμένων πάρκων σκύλων εντός της εδαφικής περιφέρειας κάθε δήμου, ο διαχωρισμός μικρόσωμων και μεγαλόσωμων σκύλων για την είσοδο στα πάρκα, ο μέγιστος αριθμός σκύλων ανά συνοδό και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την ομαλή λειτουργία των περιφραγμένων πάρκων σκύλων.

¹⁷ παρ.3 του άρθρου 45 του ν.4830/21

¹⁸ παρ.14 του άρθρου 45 του ν.4830/21

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ. Εργαλεία και Μέσα

Το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων και την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος των δήμων, εκτός από την άσκηση των αρμοδιοτήτων μέσω των υπηρεσιών αυτών, δίνει μια σειρά επιπλέον εργαλείων και δυνατοτήτων όπως:

Συνεργασία με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Ο δήμος δύναται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, να συνεργάζεται για τους σκοπούς του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων, **συνάπτοντας σχετική έγγραφη συμφωνία**, με φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι καταχωρημένες στο ΥποΜητρώο Φιλοζωικών Σωματείων και Οργανώσεων του ΕΜΖΣ. Οι βασικοί όροι συνεργασίας του δήμου με τα φιλοζωικά σωματεία και τις φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα κάθε δήμου¹⁹.

Η εν λόγω συνεργασία έχει στόχο ιδίως²⁰:

- την αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων περισυλλογής και φιλοξενίας αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε κατάλληλα διαμορφωμένα καταφύγια ή αναδόχους ή ενδιαιτήματα έναντι αμοιβής,
- τον εμβολιασμό, τη στείρωση και τη σήμανση αδέσποτων ζώων,
- την περίθαλψη με υποστήριξη κτηνιάτρου των ασθενών ή τραυματισμένων αδέσποτων ζώων συντροφιάς,
- τη μέριμνα για την υιοθεσία τους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ή την επανένταξή τους στο οικείο περιβάλλον και
- την εν γένει υλοποίηση κάθε σχετικής δράσης προς τον σκοπό της επίτευξης των στόχων του νόμου.

Μεταξύ των δράσεων, που αναλαμβάνουν τα φιλοζωικά σωματεία και οι φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δυνάμει σχετικών συμβάσεων με τους δήμους, δύναται να συγκαταλέγεται και η έκδοση των εγγράφων που απαιτούνται για την υλοποίηση υιοθεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν. 4830/2021.

¹⁹ παρ.2 του άρθρου 10 του ν.4830/21

²⁰ παρ.2β του άρθρου 3 του ν.4830/21

Σύναψη δημοσίων συμβάσεων, προγραμματικών συμβάσεων, συμβάσεων μίσθωσης έργου

Ο δήμος για την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να συνάψει προγραμματική σύμβαση του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87) και με αναπτυξιακό οργανισμό του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 (Α' 53) ή με δίκτυα δήμων και περιφερειών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις²¹. Για την υλοποίηση εν γένει των δράσεων διαχείρισης του επιχειρησιακού τους προγράμματος, οι δήμοι δύναται να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις. Ειδικότερα, οι δήμοι οφείλουν να διασφαλίζουν, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, την αποτελεσματική παροχή των αναγκαίων κτηνιατρικών υπηρεσιών από κατάλληλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, είτε με προσφυγή στις διαδικασίες ανάθεσης του ν. 4412/2016 (Α' 147), είτε με σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου του άρθρου 6 του ν. 2527/1997 (Α' 206). Με τις ίδιες διαδικασίες, οι δήμοι μπορούν να συμβάλλονται με φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την παροχή υπηρεσιών σταυλίτη, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης για τα καταφύγια που λειτουργούν. Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου του παρόντος δεν συμπεριλαμβάνονται στον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των συμβάσεων μίσθωσης έργου του άρθρου 89 του ν. 4604/2019 (Α' 50)²².

Εθελοντικό έργο

Για την υλοποίηση ενεργειών των δράσεων διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς ο δήμος δύναται να συνεργάζεται με εθελοντές. Ειδικά για την παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης από εθελοντές κτηνιάτρους, μπορούν να διατίθενται οι εγκαταστάσεις των κτηνιατρείων των αρμόδιων υπηρεσιών κτηνιατρικής της οικείας περιφέρειας, περιφερειακής ενότητας ή του δήμου ή άλλοι χώροι που ανήκουν στην οικεία περιφέρεια ή στον δήμο ή σε συνδέσμους δήμων, υπό την εποπτεία των αρμόδιων υπηρεσιών των δήμων. Για τον ίδιο σκοπό μπορούν να διατίθενται και χώροι ιδιωτικών κτηνιατρείων²³.

Διαδημοτικοί σύνδεσμοι και διαδημοτικές συνεργασίες

Βάσει της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν.4830/21 η αρμοδιότητα της διαχείρισης των αδέσποτων ζώων συντροφιάς από τους δήμους και οι προβλεπόμενες υποχρεωτικές δράσεις στο πλαίσιο υλοποίησης

²¹ παρ.12 του άρθρου 10 του ν. 4830/2021

²² παρ.4 του άρθρου 10 του ν. 4830/2021

²³ παρ.7 του άρθρου 10 του ν.4830/21

του επιχειρησιακού τους προγράμματος μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους δήμων του άρθρου 245 του ν.3463/2006 και από διαδημοτικές συνεργασίες σύμφωνα με το άρθρο 99 του ν.3852/10.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV. Θεσμικό πλαίσιο ανά δράση διαχείρισης

Περισυλλογή – Επανατοποθέτηση

Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς περισυλλέγονται από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε δήμος οφείλει να διαθέτει τουλάχιστον ένα (1) όχημα περισυλλογής ειδικά διαμορφωμένο για τον σκοπό αυτόν. Τα συνεργεία περισυλλογής αδέσποτων ζώων συντροφιάς εποπτεύονται, ως προς τις επιτρεπόμενες μεθόδους αιχμαλωσίας των ζώων αυτών, από κτηνίατρο της αρμόδιας κτηνιατρικής υπηρεσίας του δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από κτηνίατρο της οικείας περιφερειακής ενότητας. Το συνεργείο περισυλλογής αδέσποτων ζώων συντροφιάς του οικείου δήμου μεριμνά και για την ενεργητική διαχείριση των καταγεγραμμένων αδέσποτων που ζουν εκτός καταφυγίου, όπως ενδεικτικά για τη μεταφορά τους με σκοπό την ετήσια κτηνιατρική εξέταση και τον αντιλυσσικό εμβολιασμό, την παρέμβαση σε περίπτωση δημιουργίας επιθετικής αγέλης αδέσποτων, τη χορήγηση φαρμάκων και την επικαιροποίηση της καταγραφής τους²⁴.

Σήμανση και καταγραφή στο ΕΜΖΣ

Η ηλεκτρονική σήμανση, η καταγραφή και η έκδοση εγγράφου ταυτοποίησης πραγματοποιούνται από κτηνιάτρους που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 4 του Ν.4830/21 και ασκούν νόμιμα το επάγγελμα στην Ελλάδα, καθώς και από εθελοντές κτηνιάτρους, υπηκόους των κρατών μελών της Ε.Ε., οι οποίοι παρέχουν προσωρινά και περιστασιακά τις κτηνιατρικές υπηρεσίες τους στην Ελλάδα και συγκεντρώνουν όλες τις προϋποθέσεις, προκειμένου να ασκήσουν νόμιμα το επάγγελμα του κτηνιάτρου στην Ελλάδα και οι οποίοι οφείλουν να υποβάλουν σχετική δήλωση στο Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) σύμφωνα με την παρ.6 του άρθρου 4 του Ν.4830/21. Η ηλεκτρονική σήμανση και ταυτοποίηση πραγματοποιείται με την τοποθέτηση στην αριστερή εξωτερική πλευρά του τραχήλου του ζώου συστήματος ηλεκτρονικής αναγνώρισης, η οποία είναι παθητική συσκευή αναγνώρισης ραδιοσυχνότητας, μόνο για ανάγνωση, σύμφωνα με το πρότυπο ISO11784 και τεχνολογίας HDX ή FDX_B, μπορεί να αναγνωστεί από συσκευή ανάγνωσης συμβατή με το πρότυπο ISO11785, βάσει της παρ.14 του άρθρου 4 του Ν.4830/21, και καταχωρείται στο ΕΜΖΣ.

²⁴ παρ. 5α και 5δ του άρθρου 10 του ν.4830/21

Παροχή κτηνιατρικής περίθαλψης_Στείρωση

Τα ζώα που περισυλλέγονται, επειδή περιφέρονται σε δημόσιους χώρους, αν δεν έχουν σήμανση, θεωρούνται αυτόματα αδέσποτα και σύμφωνα με το εδάφιο β της παρ. 5 του άρθρου 10 του Ν.4830/21 υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, αποπαρασιτώνονται και εμβολιάζονται. Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση, ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή, ενώ αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση, ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους υποβάλλονται σε ευθανασία, ύστερα από γνώμη της επιτροπής της παρ. 8 και με τη διαδικασία της παρ. 9 του ν.4830/21²⁵.

Φιλοξενία

Η φιλοξενία βάσει του ν.4830/21 δύναται να είναι:

- Φιλοξενία σε ανάδοχο
- Φιλοξενία σε καταφύγιο
- Φιλοξενία σε ενδιαίτημα επί πληρωμή

Κάθε δήμος υποχρεούται να λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την αντιμετώπιση, με κατάλληλο τρόπο, των αναγκών φιλοξενίας, προσωρινής διαμονής, περίθαλψης και εν γένει φροντίδας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς. Η υποχρέωση αυτή δύναται να καλυφθεί είτε με τη δημιουργία και λειτουργία τουλάχιστον ενός (1) καταφυγίου από τον ίδιο τον δήμο ή στο πλαίσιο συνεργασίας με άλλους δήμους ή ως μέλος συνδέσμου δήμων είτε μέσω της συστηματικής συνεργασίας με φιλοζωικά σωματεία ή φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν εγγραφεί στο ΕΜΖΣ και διαθέτουν νομίμως λειτουργούντα καταφύγια ή δεν διαθέτουν τέτοια αλλά προτίθενται να αναλάβουν το κόστος διαμονής και φροντίδας των ζώων σε άλλα ενδιαίτηματα που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νομίμως, όπως επαύλεις και ξενοδοχεία ζώων, έναντι αμοιβής. Η ανωτέρω υποχρέωση δεν υφίσταται για δήμους με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων. Παρ' όλα αυτά οι δήμοι αυτοί θα πρέπει να μεριμνούν για την εξασφάλιση των

²⁵ παρ.5α, 5βαα, 5βαβ και 5βαγ του άρθρου 10 του ν.4830/21

²⁵ παρ.5α, 5βαα, 5βαβ και 5βαγ του άρθρου 10 του ν.4830/21

αναγκών φιλοξενίας, προσωρινής διαμονής περίθαλψης και εν γένει φροντίδας των αδέσποτων ζώων συντροφιάς αρμοδιότητάς τους. Κάθε δήμος ή συνεργαζόμενοι δήμοι ή σύνδεσμοι δήμων ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία, καταφύγια και αποτεφρωτήρια ζώων συντροφιάς σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους²⁶

Μετά την παροχή της αναγκαίας κτηνιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, τα περισυλλεγμένα ζώα συντροφιάς, αν δεν βρεθεί ανάδοχος, οδηγούνται στα διαθέσιμα καταφύγια, δημοτικά, διαδημοτικά ή σε καταφύγια φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή ιδιωτών φιλόζωων, με σκοπό να υιοθετηθούν κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Ν. 4830/21.

Ζώα που βρίσκονται σε καταφύγια και δεν υιοθετούνται μετά από διάστημα τρίμηνης συνεχούς παραμονής σε αυτά και ανάρτηση στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς, δύναται να επιστρέφονται στο οικείο περιβάλλον και στις περιοχές που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 45, μετά από απόφαση της επιτροπής της παρ. 8, με την προϋπόθεση, ότι είναι στειρωμένα.²⁷

Ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διαδικασία για την ίδρυση και τη λειτουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων συντροφιάς καθορίζονται από την ΚΥΑ 1616/9-1-23 (ΑΔΑ: 6ΨΖ446ΜΤΛ6-122) των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Επισημαίνουμε ότι, σύμφωνα με το αριθμ. 60082/22-8-24 έγγραφό μας, όλα τα λειτουργούντα καταφύγια που φιλοξενούν προσωρινά ζώα συντροφιάς **είτε διαθέτουν άδεια λειτουργίας είτε όχι**, οφείλουν να καταχωριστούν στο Υπομητρώο Καταφυγίων Ζώων Συντροφιάς του ΕΜΖΣ. Επίσης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, μέχρι τις 31.12.2025 όλα τα λειτουργούντα καταφύγια υποχρεούνται να αδειοδοτηθούν, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 (παρ.3 του άρθρου 44 του ν. 5130/01.08.2024 όπως τροποποίησε την παρ.6 του άρθρου 46 του ν.4830/2021),

Για τα θέματα της αναδοχής παραπέμπουμε στην υπ. αριθ. 29/1012/5-1-2023 (ΑΔΑ: 9ΣΦΖ46ΜΤΛ6-ΖΧΨ) εγκύκλιο του ΥΠΕΣ.

²⁶ παρ.3 του άρθρου 10 του ν.4830/21

²⁷ παρ. 5βαδ και 5βαε του άρθρου 10 του ν.4830/21

Υιοθεσία

Όσον αφορά την υιοθεσία στην Ελλάδα:

Ενήλικα άτομα με κατοικία στην Ελλάδα υιοθετούν αδέσποτα ζώα από καταφύγιο (δημοτικό ή διαδημοτικό ή φιλοζωικού σωματείου ή οργάνωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή ιδιώτη φιλόζωου) ή που διαμένουν σε ανάδοχο, υπογράφοντας σχετική σύμβαση υιοθεσίας με το πρόσωπο, τα στοιχεία του οποίου έχουν καταχωρηθεί στο ΕΜΖΣ για το συγκεκριμένο αδέσποτο ζώο. Μετά την ολοκλήρωση της υιοθεσίας, τα ανωτέρω πρόσωπα μεριμνούν άμεσα για την επικαιροποίηση των στοιχείων στο ΕΜΖΣ²⁸.

Όσον αφορά την υιοθεσία στο εξωτερικό:

Για την υιοθεσία αδέσποτου ζώου συντροφιάς από ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη, φυσικό πρόσωπο ή φιλοζωικό σωματείο, που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της Ελλάδας ή δεν έχει την έδρα του στην Ελλάδα, η υιοθεσία πραγματοποιείται στην Ελλάδα με τη σύναψη σύμβασης υιοθεσίας και την παράδοση του ζώου στον ενδιαφερόμενο νέο ιδιοκτήτη ή σε νόμιμο εκπρόσωπό του ή σε πληρεξούσιό του και η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται από έγγραφο με βέβαιη χρονολογία. Ο υπεύθυνος για την υιοθεσία ενός ζώου στο εξωτερικό μεριμνά για την ενημέρωση του ΕΜΖΣ με την ένδειξη ότι υιοθετήθηκε και τη χώρα προορισμού. Για την υιοθεσία ζώου στο εξωτερικό, το οποίο φιλοξενείται σε καταφύγιο, η έκδοση πιστοποιητικού μέσω του συστήματος TRACES προϋποθέτει την τήρηση των οριζόμενων στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/429 και στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2035. Ως τόπος προέλευσης του ζώου αναφέρεται η έδρα του καταφυγίου. Για την υιοθεσία ζώου στο εξωτερικό, το οποίο φιλοξενείται σε ανάδοχο, στο πιστοποιητικό που εκδίδεται μέσω του συστήματος TRACES αναγράφεται ως τόπος προέλευσης του ζώου η διεύθυνση κατοικίας του. Απαγορεύεται η καταβολή αντιτίμου για την πραγματοποίηση υιοθεσιών, εξαιρουμένων των εξόδων μετακίνησης του ζώου και τυχόν δαπανών σίτισης και ιατρικής φροντίδας, τα οποία έχει αποδεδειγμένα πραγματοποιήσει ο υπεύθυνος για την υιοθεσία και τα οποία αναρτώνται στην Πλατφόρμα Υιοθεσίας του ΕΜΖΣ²⁹.

Μέριμνα και παρακολούθηση των επανεντασσόμενων αδέσποτων ζώων συντροφιάς

Αν δεν βρεθεί ανάδοχος και δεν υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις σε καταφύγια, τα περισυλλεγένητα ζώα επιστρέφονται στο οικείο περιβάλλον τους και στις περιοχές που ορίζονται με την απόφαση της εκτελεστικής

²⁸ παρ.2 του άρθρου 7 του ν.4830/21

²⁹ παρ.3 του άρθρου 7 του ν.4830/21

του δήμου της παρ. 5 του άρθρου 45, με την προϋπόθεση, ότι είναι στείρωμένα. Ζώα που βρίσκονται σε καταφύγια και δεν υιοθετούνται μετά από διάστημα τρίμηνης συνεχούς παραμονής σε αυτά και ανάρτηση στην Πανελλήνια Πλατφόρμα Υιοθεσίας Αδέσποτων Ζώων Συντροφιάς, δύναται να επιστρέφονται στο οικείο περιβάλλον και στις περιοχές που ορίζονται με την απόφαση παρ. 5 του άρθρου 45, μετά από απόφαση επιτροπής της παρ.8, με την προϋπόθεση, ότι είναι στείρωμένα. Ζώα ηλικίας μικρότερης των πέντε (5) μηνών δεν επανεπεντάσσονται στο οικείο τους περιβάλλον και υιοθετούνται κατά προτεραιότητα³⁰.

Την ευθύνη για τη φροντίδα των επανεπεντασόμενων αδέσποτων ζώων έχουν οι δήμοι, οι οποίοι οφείλουν να δημιουργήσουν σημεία παροχής τροφής και νερού για τα ζώα αυτά, καθώς και τα συνεργαζόμενα με τους δήμους φιλοζωικά σωματεία και φιλοζωικές οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η παροχή τροφής, νερού και ιατροφαρμακευτικής φροντίδας σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς από φιλόζωους πολίτες επιτρέπεται, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες καθαριότητας και υγιεινής για όλους, καθώς και οι κανόνες ευζωίας των ζώων³¹.

Άλλες δράσεις, που προβλέπονται από το νόμο:

Διοργάνωση δράσεων και εκδηλώσεων για την προαγωγή της φιλοζωίας, όπως η διοργάνωση εκδηλώσεων που προωθούν την υιοθεσία αδέσποτων ζώων³², η διοργάνωση κτηνιατρικών δράσεων για σήμανση, καταγραφή, στείρωση, και εμβολιασμό ζώων συντροφιάς φιλοζωικών σωματείων και οργανώσεων, ιδιοκτητών ή αναδόχων που ανήκουν σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ιδιοκτητών ποιμενικών σκύλων³³.

Προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης, ενημέρωσης όπως η κατάρτιση από τους δήμους και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης προγραμμάτων εκπαίδευσης του προσωπικού των δήμων για τις μεθόδους περισυλλογής από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς³⁴.

και η υλοποίηση δράσεων και προγραμμάτων που μπορούν να συμβάλουν στην προστασία και την ευζωία των ζώων συντροφιάς, δεσποζόμενων και αδέσποτων, στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των

³⁰ παρ.5βαε του άρθρου 10 του ν.4830/21

³¹ παρ.5γ του άρθρου 10 του ν.4830/21

³² παρ.5 του άρθρου 22 του ν.4830/21

³³ παρ.13 του άρθρου 4 του ν.4830/21

³⁴ παρ. 5^α του άρθρου 10

πολιτών στα θέματα της υπεύθυνης ιδιοκτησίας ζώου συντροφιάς και γενικότερα στην προαγωγή της φιλοζωίας³⁵.

³⁵ εδάφιο δ, παρ. 2 του άρθρου 3, του ν.4830/21